

HOTĂRÂRE

07 mai 2020

mun. Chișinău

Nr. 103/4

Completul de examinare a contestațiilor nr. 2 al Colegiului disciplinar de pe lângă Consiliul Superior al Magistraturii

În componență :

Președinte

Anatolie Minciuna

Membrii

Igor Mînăscurtă

Veronica Mocanu

Examinând contestația depusă de către președintele Comisiei Electorale Centrale, Cimil Dorin împotriva Deciziei Inspecției judiciare nr. 146s-190p/m din 16 martie 2020, emise pe marginea sesizării depuse la 06 februarie 2020 împotriva acțiunilor judecătorului Tocaiuc Ghenadie de la Judecătoria Soroca (sediul Central), Completul,

C O N S T A T Ă :

Argumentele sesizării

1. La data de 06 februarie 2020 în adresa Consiliului Superior al Magistraturii a parvenit o plângere din numele președintelui Comisiei Electorale Centrale, Dorin Cimil, prin care solicită verificarea legalității acțiunilor judecătorului Judecătoriei Soroca, sediul Central, Ghenadie Tocaiuc, la emiterea hotărârii din 25 octombrie 2019 în cauza civilă nr. 3-102/19.
2. Prin dispoziția inspectorului-judecător principal din 10 februarie 2020, sesizarea a fost repartizată pentru examinare inspectorului-judecător Natalia Paustovscaia.
3. În motivarea sesizării, s-a invocat faptul că, prin hotărârea Judecătoriei Soroca, sediul Central nr. 3-102/19 din 25 octombrie 2019, emisă de judecătorul Tocaiuc Ghenadie, s-a admis parțial contestația înaintată de către cet. Gheorghe Todirean, candidat la funcția de primar al s. Trifăuți, r-nul Soroca, și a declarat un buletin de vot, contestat ca fiind „valabil”, în favoarea acestuia.
4. Astfel, pe numele cet. Gheorghe Todirean a fost validat mandatul de primar cu diferența de un vot, actul în cauză fiind un impediment în organizarea turului doi de scrutin în condițiile garantate de Codul electoral și în conformitate cu hotărârea Comisiei nr. 2836/2019 „Cu privire la data desfășurării turului al doilea de scrutin pentru alegerea primarului general al municipiului Chișinău și a primarilor în unele circumscripții electorale municipale, orășenești, satești (comunale)”, prin care s-a fixat data de 3 noiembrie 2019, pentru desfășurarea turului al doilea de scrutin în 384 de circumscripții electorale, inclusiv în circumscripția electorală satească Trifăuți.

5. Petiționarul menționează, că instanța, prin validarea unui singur vot, a schimbat rezultatele scrutinului, fără a avea accesul la buletinul de vot litigios și nefiind efectuată renumărarea voturilor.
6. Remarcă faptul că, prin Decizia Curții de Apel Bălți din 31 octombrie 2019, s-a casat hotărârea Judecătorei Soroca, sediul Central, din 25 octombrie 2019, în partea ce ține de validarea buletinului de vot, fiind date aprecierile de rigoare a constatărilor eronate ale instanței de fond.
7. Comisia solicită verificarea legalității acțiunilor judecătorului în favoarea unui concurent electoral și, eventual încorporarea celor deduse din pricina în cauză în hotărârea explicativă a Plenului Curții Supreme de Justiție din 26 septembrie 2016, „Cu privire la aplicarea de către instanțele judecătorești a unor prevederi ale legislației electorale”, dar și instruirea corespunzătoare a judecătorilor la Institutul Național de Justiție.

Poziția Inspecției Judiciare

8. Examinând temeiurile expuse în sesizare, pentru atragerea la răspundere disciplinară a judecătorului, prin prisma normelor legale aplicabile, Inspecția judiciară, prin decizia nr. 146s-190p/m din 16 martie 2020, a respins sesizarea ca neîntemeiată pe motiv că, în urma verificărilor efectuate nu au fost stabilite careva temeiuri rezonabile, care ar demonstra comiterea de către judecătorul nominalizat a cărorva abateri disciplinare, iar faptele expuse în sesizare, nu întrunesc condițiile și nu fac parte din lista abaterilor disciplinare, prevăzute de art. 4 din Legea cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor.

Argumentele contestației

9. Nefiind de acord cu decizia Inspecției judiciare, petiționarul a depus la 06 aprilie 2020, contestație prin care a solicitat admiterea contestației, anularea deciziei contestate și atragerea la răspundere disciplinară a judecătorului.
10. În motivarea contestației depuse, petiționarul a indicat în mod repetat argumentele invocate în sesizarea depusă, menționând asupra faptului că, instanța a dat o soluție eronată cauzei, hotărârea fiind casată de către Curtea de Apel.

Aprecierea Completului de examinare a contestațiilor

11. Examinând contestația depusă și actele administrate în ședința Completului, verificând argumentele expuse de petiționar, Completul de examinare a contestațiilor al Colegiului Disciplinar consideră contestația depusă ca fiind neîntemeiată și care urmează a fi respinsă, din următoarele motive.
12. Potrivit art. 23 alin. (1) și (1¹) din Legea cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor nr. 178 din 25.07.2014, verificarea sesizării reprezintă etapa în cadrul căreia se stabilesc faptele imputate judecătorului și consecințele acestora, circumstanțele în care au fost comise, precum și orice alte date concludente din care să se poată stabili existența sau inexistența elementelor abaterii

disciplinare. Verificarea sesizării se efectuează de către inspectorii-judecători în termen de cel mult 20 de zile lucrătoare de la data înregistrării sesizării. Termenul de verificare a sesizării poate fi prelungit de inspectorul principal cu cel mult 15 zile, la cererea inspectorului-judecător care verifică sesizarea, dacă există motive întemeiate care justifică prelungirea termenului. Dacă nu se întrunesc elementele constitutive ale abaterii disciplinare sau faptele invocate în sesizare nu se confirmă prin probele administrate în procesul verificării prealabile, inspectorul-judecător căruia i-a fost repartizată sesizarea, printr-o decizie motivată, respinge sesizarea ca fiind neîntemeiată. Decizia cu privire la respingerea sesizării poate fi contestată de autorul sesizării în completul de examinare a contestațiilor al colegiului disciplinar în decurs de 15 zile de la data recepționării deciziei motivate.

13. Conform art. 26 alin. (1) din Legea cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor nr. 178 din 25.07.2014, după finalizarea cercetării disciplinare, în cazul constatării existenței elementelor constitutive ale abaterii disciplinare, inspectorul-judecător întocmește un raport, care, împreună cu dosarul cauzei disciplinare, se prezintă în termen de 3 zile colegiului disciplinar pentru examinare. În cazul în care nu se constată existența elementelor constitutive ale abaterii disciplinare, inspectorul-judecător întocmește o decizie motivată de respingere a sesizării, care poate fi contestată în modul stabilit la art.23 alin.(1¹).
14. În conformitate cu art. 27 alin. (1) din Legea cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor nr. 178 din 25.07.2014, completele de examinare a contestațiilor ale colegiului disciplinar (în continuare – complete de contestație) verifică contestațiile împotriva deciziilor inspecției judiciare de respingere a sesizărilor.
15. Din sensul art. 28 alin. (1) și alin. (3) lit. b) din Legea cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor nr. 178 din 25.07.2014, completele de contestație examinează contestațiile împotriva deciziilor inspecției judiciare de respingere a sesizării. Procedura în fața completelor de contestație este scrisă. Completele de contestație decid respingerea contestației ca neîntemeiată.
16. După cum rezultă din materialele prezentate se constată, că petiționarul nu este de acord cu constatările Inspecției Judiciare și solicită tragerea la răspundere disciplinară a judecătorului, în baza prevederilor art. 4 alin. (1) lit. g) din Legea cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor.
17. Potrivit materialelor cauzei disciplinare, la data de 23 octombrie 2019, Todirean Gheorghe s-a adresat în Judecătoria Soroca, sediul Central cu cerere de chemare în judecată împotriva Consiliului Electoral de Circumscripție Soroca nr. 29, Consiliul Electoral al Circumscripției Electorale Trifauți nr. 29/29 și Biroul Electoral nr. 29/63 Trifauți privind renumărarea buletinelor de vot calificate de biroul electoral „nevalabile” și declararea buletinului contestat drept unul „valabil” în favoarea concurentului electoral Todirean Gheorghe.
18. Potrivit fișei de repartizarea a dosarului, cererea de chemare în judecată depusă de către Todirean Gheorghe împotriva Consiliului Electoral de Circumscripție

Soroca nr. 29, la data de 23 octombrie 2019 a fost înregistrată la Judecătoria Soroca, sediul Central și repartizată în mod automat aleatoriu judecătorului Ghenadie Tocaiuc.

19. Astfel, prin încheierea Judecătoriei Soroca, sediul Central, din 24.10.2019 s-a acceptat în procedura contenciosului administrativ contestația înaintată de Todirean Gheorghe, s-a atras în proces în calitate de copîrît Consiliul Electoral al Circumscripției Electorale Trifăuți nr. 29/29, s-a stabilit ședința de pregătire pentru dezbateri judiciare pentru data de 25.10.2019, ora 13:30.
20. Prin hotărârea Judecătoriei Soroca, sediul Central, din 25.10.2019, s-a admis parțial contestația înaintată de Todirean Gheorghe, candidat la funcția de Primar s. Trifăuți, r-ul Soroca și s-a declarat buletinul contestat drept unul „valabil” în favoarea concurentului electoral Todirean Gheorghe, candidat la funcția de primar s. Trifăuți, r-l Soroca în cadrul Alegerile Locale 2019. În rest, contestația în partea ce ține de renumărarea buletinelor de vot calificate de biroul electoral nr.29/63 Trifăuți „nevalabile”, s-a respins.
21. La 28.10.2019, Partidul Socialiștilor din Republica Moldova prin intermediul lui Ojog Anna, a contestat hotărârea instanței de fond, solicitând casarea acesteia, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care să fie respinsă cererea de chemare în judecată. Totodată a solicitat repunerea apelului în termenul de atac.
22. Prin decizia Colegiului Civil, și de Contencios administrativ al Curții de Apel Bălți din 31 octombrie 2019, a fost repus în termen apelul declarat de Partidul Socialiștilor din Republica Moldova prin intermediul reprezentantului Ojog Anna, împotriva hotărârii Judecătoriei Soroca, sediul Central, din 25 octombrie 2019. S-a casat parțial hotărârea primei instanțe și s-a emis o altă decizie în partea casată după cum urmează: s-a respins capătul de cerere formulat de Todirean Gheorghe împotriva Consiliului Electoral de Circumscripție Soroca nr.29, Consiliul Electoral al Circumscripției Electorale Trifăuți nr.29/29 și Biroul Electoral nr.29/63 Trifăuți, privind declararea buletinului contestat drept unul „valabil” în favoarea concurentului electoral Todirean Gheorghe. În rest hotărârea primei instanțe a fost menținută.
23. Potrivit informației de pe portalul Curții Supreme de Justiție nu se atestă înregistrat recurs împotriva deciziei Colegiului civil, și de contencios administrativ al Curții de Apel Bălți din 31 octombrie 2019.
24. Conform art. 4 alin. (1) din Legea nr. 178 din 25.07.2014 cu privire la atragerea la răspundere disciplinară a judecătorilor, constituie abatere disciplinară : a) nerespectarea intenționată sau din neglijență gravă a îndatoririi de a se abține atunci cînd judecătorul știe sau trebuia să știe că există una dintre circumstanțele prevăzute de lege pentru abținerea sa, precum și formularea de declarații repetate și nejustificate de abținere în aceeași cauză, care are ca efect tergiversarea examinării cauzei; b) adoptarea unei hotărâri judecătorești prin care, intenționat sau din neglijență gravă, au fost încălcate drepturile și libertățile fundamentale ale persoanelor fizice sau juridice, garantate de Constituția Republicii Moldova și de tratatele internaționale privitoare la

drepturile fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte; c) acțiunile judecătorului în procesul de înfăptuire a justiției care fac dovada incompetenței profesionale grave și evidente; d) imixtiunea în activitatea de înfăptuire a justiției de către un alt judecător; e) intervențiile ilegale sau exploatarea poziției de judecător în raport cu alte autorități, instituții sau funcționari fie pentru soluționarea unor cereri, pretinderea sau acceptarea rezolvării intereselor personale sau ale altor persoane, fie în scopul obținerii de foloase necuvenite; f) nerespectarea secretului deliberării sau a confidențialității lucrărilor care au acest caracter, precum și a altor informații confidențiale de care a luat cunoștință în exercitarea funcției, în condițiile legii; g) încălcarea, din motive imputabile judecătorului, a termenelor de îndeplinire a acțiunilor de procedură, inclusiv a termenelor de redactare a hotărârilor judecătorești și de transmitere a copiilor acestora participanților la proces, dacă aceasta a afectat în mod direct drepturile participanților la proces sau ale altor persoane; h) absențele nemotivate de la serviciu, întârzierea ori plecarea fără motive obiective de la serviciu, dacă aceasta a afectat activitatea instanței; i) încălcarea normelor imperative ale legislației în procesul de înfăptuire a justiției; j) neîndeplinirea sau îndeplinirea cu întârziere sau necorespunzătoare a unei obligații de serviciu, fără o justificare rezonabilă, dacă aceasta a afectat în mod direct drepturile participanților la proces sau ale altor persoane; k) atitudinea nedemnă în procesul de înfăptuire a justiției față de colegi, avocați, experți, martori sau alte persoane; l) încălcarea prevederilor referitoare la incompatibilitățile, interdicțiile și restricțiile de serviciu care îi privesc pe judecători; m) nerespectarea prevederilor art.7 alin.(2) din Legea nr.325 din 23 decembrie 2013 privind evaluarea integrității instituționale; n) obstrucționarea, prin orice mijloace, a activității inspectorilor-judecători; p) alte fapte care aduc atingere onoarei sau probității profesionale ori prestigiului justiției în așa măsură încât se afectează încrederea în justiție, comise în exercitarea atribuțiilor de serviciu sau în afara acestora, care, după gravitatea lor, nu pot fi calificate doar ca încălcări ale Codului de etică și conduită profesională a judecătorilor.

25. Astfel, Colegiul disciplinar remarcă faptul, că potrivit sensului legii, judecătorul poate fi tras la răspundere disciplinară doar în cazul în care, în urma verificării argumentelor sesizării, s-a constatat existența circumstanțelor de fapt și de drept care stabilesc faptul comiterii unei abateri disciplinare de către judecător.
26. În acest sens, Colegiul disciplinar subliniază că, pentru a reține în sarcina judecătorului săvârșirea unei abateri disciplinare, urmează a se stabili dacă abaterea disciplinară este prevăzută de lege, dacă în acțiunile judecătorului sunt întrunite elementele constitutive ale acesteia : latura obiectivă și subiectivă, în lipsa unuia dintre aceste elemente abaterea disciplinară nu există și în aceste condiții nu poate fi angajată răspunderea disciplinară a judecătorului.
27. Din materialele anexate la sesizare, cât și la contestația depusă, nu rezultă că, autorul indică asupra comiterii de către judecător a cărorva abateri disciplinare,

definite în art. 4 alin. (1) al Legii cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor. Or, din textul sesizării se desprinde nemulțumirea petiționarului față de modalitatea de soluționare a dosarului dedus judecății și faptul casării hotărârii pronunțate de către instanța ierarhic superioară.

28. După cum s-a constatat, în procesul verificării sesizării înaintate, hotărârea emisă de instanța de fond, într-adevăr a fost casată de Curtea de Apel Bălți.
29. Colegiul Disciplinar notează că, faptul casării unei hotărâri judecătorești nu constituie în sine o încălcare, ce ar atrage răspunderea disciplinară a judecătorului.
30. În acest sens, Completul de examinare a contestațiilor notează că independența judecătorească impune condiția ca judecătorii să fie protejați de influența din partea altor puteri ale statului și ca fiecare judecător să beneficieze de libertate profesională în interpretarea legii, în evaluarea faptelor și aprecierea probelor în fiecare caz individual.
31. Prin urmare, deciziile eronate trebuie să poată fi corectate prin intermediul căilor de atac și nu pot avea drept consecință responsabilizarea individuală a judecătorilor. În calitate de excepții pot servi doar cazurile în care, în procesul de luare a deciziilor, judecătorii au acționat cu rea-voință sau au admis o omisiune gravă. Aceeași opinie este împărtășită de către Comisia de la Veneția.
32. Din conținutul deciziei instanței de apel, nu rezultă aplicarea în mod intenționat, cu rea-voință sau aplicarea repetată din neglijență gravă a legislației, contrar practicii judiciare uniforme.
33. Completul notează că, judecătorii nu pot fi constrânși să-și exercite atribuțiile sub amenințarea unei sancțiuni, fapt care poate influența în mod nefavorabil hotărârile ce urmează a fi adoptate. Or, în exercitarea atribuțiilor ce le revin, judecătorii trebuie să beneficieze de libertatea neîngrădită de a soluționa cauzele în mod imparțial, în conformitate cu prevederile legale în vigoare și propriile aprecieri, neafectate de rea-credință.
34. A se menționa în acest sens și pct.66 și pct.70 din Recomandarea CM/REC (2010)12 a Comitetului de Miniștri către statele membre „Cu privire la judecători: independența, eficiența și responsabilitățile”, care stabilește că, judecătorii nu trebuie să poarte răspundere personală în cazul în care decizia lor este infirmată sau modificată într-o cale de atac. Nu poate fi antrenată răspunderea civilă sau disciplinară a unui judecător pentru modul de interpretare a legii, apreciere a faptelor sau evaluare a probelor, cu excepția cauzelor când legea a fost încălcată cu rea-credință sau neglijență gravă.
35. Din aceste raționamente, considerentele judecătorului care au determinat adoptarea unei hotărâri/incheieri/decizii într-o anumită cauză, care a fost anulată sau modificată, nu poate servi în calitate de temei determinant pentru sancționarea judecătorului.
36. Potrivit Hotărârii Curții Constituționale nr.28 din 14.12.2010, un judecător nu poate fi tras la răspundere disciplinară numai pentru interpretarea neuniformă a legislației, prin aceasta fiind încălcate drepturile judecătorului de a gândi liber,

de a trata legea diferit, deoarece judecătorul are obligația de a se conduce de normele de drept, determinînd mai întîi de toate legalitatea actului juridic, în baza căruia se va rezolva litigiul.

37. Astfel, contrar argumentelor invocate de petiționar în plîngerea și contestația depuse, nu pot fi încadrate acțiunile judecătorului, conform temeiului prevăzut de art. 4 din Legea cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor.
38. Potrivit art. 29 alin. (3) din Legea cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor nr. 178 din 25.07.2014, hotărîrea privind respingerea contestației împotriva deciziei inspecției judiciare de respingere a sesizării este definitivă.
39. Avînd în vedere faptul că, la examinarea sesizării depuse de petiționar, Inspecția Judiciară a dat o apreciere justă circumstanțelor stabilite, Completul de examinare a contestațiilor al Colegiului Disciplinar ajunge la concluzia de a respinge contestația depusă împotriva deciziei Inspecției Judiciare, adoptată în urma examinării sesizării depuse, or, faptele invocate nu reprezintă abatere disciplinară.
40. În conformitate cu prevederile art. 18, 27-29 din Legea nr. 178 din 25.07.2014 cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor, Colegiul de examinare a contestațiilor al Colegiului Disciplinar,

HOTĂRĂȘTE :

Se respinge ca neîntemeiată contestația depusă de către președintele Comisiei Electorale Centrale, Cimil Dorin împotriva Deciziei Inspecției judiciare nr. 146s-190p/m din 16 martie 2020, emise pe marginea sesizării depuse la 06 februarie 2020 împotriva acțiunilor judecătorului Tocaiuc Ghenadie de la Judecătoria Soroca (sediul Central).

Hotărîrea Completului de examinare a contestațiilor este definitivă, se expediază părților și se publică pe pagina web a Consiliului Superior al Magistraturii (www.csm.md).

Președinte

/semnătura/

Anatolie Minciuna

Membrii

/semnătura/

Igor Mînăscuță

/semnătura/

Veronica Mocanu